

16 august 2010 este o zi neagră atât pentru sistemul sanitar din România cât și pentru toată populația țării. Un incendiu produs la Maternitatea Giulești din București a cauzat moartea a cinci copii nou născuți și internarea în stare gravă a alți șase bebeluși. Tragedia, care a plecat de la o improvizație la instalația electrică, a resuscitat discuțiile despre lipsurile sistemului sanitar, despre lipsa de personal și despre managementul unităților sanitare dar, până în prezent, un singur angajat al maternității a fost trimis în judecată în urma anchetei: asistenta medicală care lipsea din salon în momentul izbucnirii incendiului. Am vorbit cu Mircea Timofte, Președintele Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, despre tragedia de la Maternitatea Giulești și reacțiile asistenților medicali.

În urma tragediei de la Maternitatea Giulești un asistent medical a fost trimis în judecată sub acuzația de omor din culpă și vătămare corporală gravă din culpă. Este, cred, primul caz în care avem acuzații atât de grave la adresa unui membru al Ordinului, dublate de decizia judecătorului care a dispus cercetarea asistentei medicale în stare de arest. Acestea sunt informațiile în momentul în care vorbim. Este un șoc pentru membrii organizației?

Aici vorbim despre două lucruri. Sunt sigur că fiecare asistent medical și fiecare moașă a fost afectat în primul rând de tragedia care s-a întâmplat la Maternitatea Giulești. Moartea a cinci copii este un fapt dramatic, iar Ordinul a transmis condoleanțe familiilor și și-a exprimat solidaritatea față de copiii care sunt la această oră încă internați. Pe de altă parte, sigur că acuzațiile formulate la adresa asistentei medicale, acuzații sub care a fost trimisă în judecată, sunt, și acestea, surprinzătoare pentru colegii noștri. Dar nu neapărat acuzațiile în sine i-au surprins, pentru că nu putem pune la îndoială ancheta penală. Mulți dintre ei au realizat faptul că sunt foarte expuși, din cauza condițiilor în care lucrează, unor riscuri profesionale care pot avea urmări foarte grave atât pentru pacienți cât și pentru ei. Mai mult, după cum vedem deja, deși nu este vina ta ca asistent medical că ești singur într-o tură și trebuie să faci munca a 2-3 colegi, acest aspect nu pare a fi un element relevant în momentul anchetării unui caz de malpraxis. Eu consider că acest lucru ar trebui serios luat în calcul, pentru că un asistent medical nu este un robot, iar în cazul unor secții care necesită supraveghere permanentă, un singur asistent pe tură este de neconceput. Nerespectarea normativului de personal prevăzut de legislație poate provoca tragedii, așa cum s-a întâmplat în cazul Giulești, unde cred că un singur asistent

medical în plus, care să o dubleze pe asistenta în cauză, ar fi salvat viața unor copii.

Din punctul dumneavoastră de vedere, asistenta ar fi trebuit să refuze să lucreze în asemenea condiții?

Vedeți, asistenții noștri s-au obișnuit atât de mult să lucreze în condiții dificile, să fie suprasolicitați, să facă eforturi pentru a suplini lipsurile din sistemul de sănătate, încât nici nu își mai pun problema să refuze să lucreze în aceste condiții. Nu poți să abandonezi oamenii în siguranță. Asistenții fac ceea ce trebuie la locul de muncă, uneori sunt epuizați fizic și psihic, și totuși merg mai departe. Îți trebuie vocație să faci acest lucru, iar din declarațiile colegilor și ale medicilor din Maternitatea Giulești rezultă că asistenta medicală era un astfel de profesionist, unul cu vocație și dragoste pentru copii. Spun medicii că era solicitată la camera de nașteri în cazuri dificile, ori pentru asta trebuie să fii un profesionist foarte bun. Un asemenea om nu poate să refuze să își practice profesia. Pe de altă parte, imaginați-vă că toți asistenții medicali din țară ar refuza aceste condiții de lucru sau măcar ar refuza să lucreze în afara fișei postului. Ei îndeplinesc multe alte sarcini care nu se regăsesc în acest document, sarcini care îi deturneză de multe ori de la atribuțiile pe care le au și care îi determină să își părăsească postul și să lase pacienții nesupravegheați. După tragedia de la Giulești și luând în calcul faptul că nerespectarea normativului de personal - pentru care asistenta nu are nici o vină - pare să nu fi fost un element atenuant în cazul ei, mă întreb dacă asistenții medicali din țară vor mai accepta să lucreze în aceste condiții.

Au posibilitatea reală de a refuza?

Îmi spunea un președinte de filială că, în cazul în care un asistent medical ar refuza să lucreze în

aceste condiții, probabil replica ar fi: *poți să pleci, mai am asistenți la poarta spitalului care doresc să se angajeze!* Ori, această abordare este păguboasă din mai multe puncte de vedere. Pune o presiune nepermisă pe profesionist, obligat să muncească în orice fel de condiții, iar pe de altă parte, nu este nici în avantajul unității medicale. Nu poți să renunți la un asistent medical cu vechime în terapia intensivă de exemplu, pentru că aici un profesionist se formează în ani de zile. Este o pierdere și pentru spital și pentru pacienți. Este un fel de invitație de a emigra în țări unde sistemul medical este mai mult decât decent, iar profesionistul este respectat.

Revenind la Maternitatea Giulești, v-a deranjat modul în care autoritățile competente sau chiar mass media au abordat cazul? Vă întreb acest lucru pentru că mulți asistenți medicali și-au exprimat nemulțumiri în legătură cu aceste aspecte.

Eu nu pot să mă pronunț în legătură cu activitatea desfășurată de organele de justiție. Nu am această calitate și nu am nici un motiv să pun la îndoială profesionalismul acestora. Sigur, faptul că ancheta a început cu asistenta medicală a adus-o pe aceasta în lumina reflectoarelor și în atenția opiniei publice. Poate că acest aspect a creat, cel puțin pentru o perioadă, falsa impresie că asistenta medicală ar putea fi principala vinovată în acest caz. Pe de altă parte, eu cred că opinia publică a perceput corect gradul ei de implicare. Pacienții știu cât de mult muncesc asistenții medicali, iar dezbaterile din mass media au pus accentul, mai mult decât în alte cazuri, pe problemele sistemului de sănătate, au vorbit despre lipsa de personal, iar informația că asistenta medicală era singură pe tură, în condițiile în care norma ar fi trebuit să fie de cel puțin patru asistente, a fost preluată de mass media încă de la începutul mediatizării cazului, și a ajuns la opinia publică, iată, datorită mass media. Mass media a prezentat și declarații ale unor părinți afectați de acest incident care spuneau că ar alege, în cazul unei noi nașteri, tot personalul de la Maternitatea Giulești și declarații ale unei mame care afirma că asistenta medicală nu poate fi singura vinovată în acest caz, iar faptul că au fost invitați la dezbateri și reprezentanți ai Ordinului sau ai asistenților medicali a fost un lucru pozitiv. Să nu uităm, de asemenea, că și mesajul din partea colegilor de serviciu, care s-au solidarizat cu asistenta medicală și care conținea informații importante despre conduita ei profesională impecabilă a fost transmis publicului, în mod repetat, tot prin intermediul mass media.

Sunteți îngrijorat de faptul că asistenta medicală ar putea fi Acarul Păun în acest caz?

Eu nu pot să fac previziuni referitoare la modul în care va decurge ancheta, dar pot să vă spun că Ordinul va urmări foarte atent desfășurarea acesteia. Până la această oră procurorul de caz a anunțat deja că a început urmărirea

Mircea Timofte, Președinte OAMGMAMR

penală și în cazul Maternității Giulești. Sigur, avem de-a face cu o persoană juridică, nu cu persoane fizice. Nu pot să merg nici pe varianta *să moară capra vecinului!*, pentru că fiecare vinovat în acest caz va trebui să răspundă individual, inclusiv asistenta medicală. Este important și ca ancheta să fie corectă, detașată de amprenta emoțională foarte puternică și să stabilească foarte clar gradul de vinovăție al fiecăruia. Ca să vă răspund la întrebare, sper că asistenta medicală să nu fie Acarul Păun. Dacă vom constata acest lucru, vom reacționa.

Credeți că vom vedea schimbări în sistemul sanitar după cazul Giulești?

Aceste schimbări trebuiau să aibă loc de foarte mult timp în urmă și este trist că s-a întâmplat această tragedie ca să vorbim despre necesitatea unui sistem decent. Nu este vorba doar despre normativul de personal, una dintre problemele acute ale sistemului, ci și despre finanțare. Fără bani nu vom reuși să schimbăm mare lucru. Lipsa banilor determină lipsuri elementare din sistem, iar de multe ori asistenții medicali sunt nevoiți să improvizeze ca să poată să își facă datoria. Și aceste improvizații pot duce la tragedii, așa cum s-a întâmplat în cazul asistentei medicale care a pus o sticlă cu apă pentru a încălzi un copil, pentru că îngheța în spital. Era o practică veche în unitatea respectivă, doar că de data aceasta dopul s-a desfăcut și copilul a fost ars. Mă întreb dacă asistenta nu ar fi fost pedepsită și în cazul în care nu ar fi pus sticla respectivă. Vorbind despre lipsa banilor, să spunem și că asistenții sunt cei care comunică de cele mai multe ori pacienților că trebuie să își cumpere medicamente sau materiale sanitare. De multe ori pacienții asociază aceste lipsuri cu asistentul medical, lucru absolut incorect, pentru că profesionistul este pus într-o situație jenantă în mod nemeritat. Guvernării trebuie să înțeleagă faptul că spitalele sunt pentru pacienți, nu pentru personalul medical, dar că acestuia trebuie să i se asigure condiții de muncă decente, astfel încât să nu fie umilit.

a consemnat Izabela Agavriloaie